

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

LX [i. e. LIX]. Serenissimo Invictissimoqve Principi Et Domino, D. Ioachim
Brandenburgensium Marchioni, Stetinensium Pomeranorumque Duci, sacri
imperii Archicamerario, principi electori, Ioan. ...

urn:nbn:de:0128-1-17336

unus noster amicus scripsit ad me ante paucos
dies tantam tui & amicorum à Regia maiestate de-
pendio quo ad vixero libere mihi detinere
domum quoque aptam cum ceteris viciis
estare amplius, nisi quod meum in his domibus
maiestati, tibi quoque & ceteris in communi
benevolentia in me vestra. Conditiones vero
are possunt, quia locum deserere meum, quia
princeps Herbipolensis sub fide & coelestium
maiestati foret, verum & ingratitude in vicio pietatis
paupertate confusa hic latere in civitate
fendere aut parum turbare patronum. Eiusmodi
visus est habuisse personam, ego quoniam
conuenit proposito qui monachus sum. In
tantum dudum iuravi, relicto cenobio in cuius
q; coelestis secreti dulcedinem, mundi fastidium
nines, imo nec licet, qui se diuinis sacris man-
des, neq; habitare in vrbibus qui monasterio
principis curia, ab extremo nihil videtur dis-
mus, alter videlicet vitæ & carnis, aliter fidei
etur diu in culina differendum à morte, quo
bus, ita non est possibile, quod monachum
tionis propositum suum monachico inuolunt
auaritiæ cupido extra monasterium trahit. In-
bellat quempiam ratio pietatis. Ego quoniam
pretea dimisi abbatiam Spanhemensem, per
one, istamque reuera pauperulam assumpti
is, mihi & studio vacem scripturari, in con-
ritiuare decreui solitudinis, & quamquam in
de mundi negotiis habere sollicitudine. Quia
me meo delectatur officio, voluntatis & para-
quid lucubrandum iniunxerit, modo labori
etur necessitate, ne grauis persona iudicium
amen affectui tuo erga me gratias incum
sententiam oro. Vale sanus & foeliciter
nsis Septembris. Anno Christianorum 1507.

alerit fortuna, quidve inuiderit boni, ut cum
ritu fecerit vnanimis, illa tanto locorum
e distantes. Vnde sit quod veteres velant
eris mutuis, nisi post mentes & annos plan-
ne hoc ipsum quidem, propter rarum qui
cepsi nuper in fine mensis Septembris laeta
tuturo in Hispania vicissim aquara die mensis
& multis philosophis nostræ mylteris plicia
a, vsq; adeo miratus & latatus sum, vt post
mecum, sed in Hispania, vel in Maionica eccl. fide
iale sempiternum, & in vnicuique post Domini
e quas in aduersis constantia, in ambigua expect

veritatem. Magnis mirandisque in philosophia sciant archanis, quæ meo iudicio nullius
capiet mortalis intellectus, qui tuo prius non fuerit magisterio imbutus. Cellam te breui
proponis intrare magistri, quæ imitant moribus sanctis tempore paruo in terris, te perpetuo
nunquam pudebit in cælis. Sed interea præceptor discipulū cui imbuendū comendas, si pro
Christi amore tu cremū, ille inhabitat mundū? O Libani animæ dimidium meæ, me præ-
cantem si possibile fuerit exaudi, vt priusquam tuum hæc in re nimis at diu exequaris pro-
positum, fidelem imo fidelissimū tibi accedas Melanium, cui sapientissimus archicomes
iugiter adest Theophilus, qui forsitan sua prudentia Pelagium tibi nouum ex mathetho sus-
citabit. Maioricam sicine Libani abibus confusio exponens Triandricū, moerori quo-
10 que Megalopium, quorū alter promisit, alter iam diu anhelus præstolatur aduentū. Quid
velim intelligis, fac vt amorem in nos tuū fortissimum etiam nūc experiamur valentiorē.
Libros diui Pelagii coelestis doctrinæ, quos Melanio internunciantem postulauimus a te, iā
nos confitemur adeptos, pro quibus & tibi gratias agimus, & iuxta placitū fideliter remis-
temus. Mearum cupide rerum Libani, vixuo hictanto liberior mihi, quanto mundi pau-
perior rebus, ternarium pro viribus ad vnitatem reducens, mentēque resistentem sibi, quo
purior intellectus ad metas euadat principii iure propositas. Est mihi contentio inter-
diu cum Melantianis, qui binariū partem subuertere conantur, aliquantūq; tempore non
iure sed violentia quadam septimam sub a quinoctiali portionem agelli possederunt. No-
ster ille pigmentarius suo more in orbe rotatur, parum stabilis loco, qui quoties ad nos re-
20 uertitur, nos semper auribus ingerit ventos. Mare Deo optimo maximo largiente tran-
quillum agnosco, quam diu placuerit illi qui omnia dedit, quo nobis feliciter nauigan-
dum, hoc solum triste habentibus, q̄ tempestate transacta incommodorū meminisse pu-
det. Archicomitem Melaniū præceptorem vigilantissimum, si quo tempore viciniorē tibi
intellegeris, non prateras velim, vt pote amantiissimum tui, & qui communis in Christo
sit multorum amicus, crebroq; benefecerit nobis. Dedi has ad te perferendas literas meas
cuidam mihi ignoto, qui se in Galliam testatur iturum, cum mandatis, quatenus Caro-
lo Bouillo Theologorum principi eas apud Parisios philosophanti consignaret, per quem
ad tuas tuto peruenirent manus. Tu mihi rescribere cum decreueris per ipsum Bouillum,
si aliter nequieris, mihi & notum & amicum, literas tuas ad me ordina perferendas. Vale
30 nostri memor ad Deum. Ex Herbipoli 6. Octob. Anno Christianorum 1507.

LX.

SERENISSIMO INVICTISSIMO, QUE PRINCIPALI ET DOMINO, D. IOA-
chim Brandenburgensium Marchioni, Stetimensium Pomeranorumque Duci, sacri im-
perii Archicamerario, principi electori, Ioan. Tritem. abbas.
S. Iacobi Herbipolensis S.

SERENISSIME princeps, tuæ in primis excellētiæ notum facio, me serenitatis humili-
mum oratorē, Deo miserante optimo maximo, sanum & incolumē, meoq; more va-
40 lentē ac nihil magis optantē, quā vt omnia circa statū T. S. vxoris quoq; filii, ac fratris pro-
spero gerantur successū. Librū pro quo in mēse Maio tua serenitas ad me literas dedit, iux-
ta votum scriptori meo dedi rescribendum, quem mēse perfectū Septembris, quanta mi-
hi fuit possibile venustate ac pulchritudine feci operimentis ligari, de forisq; more tuo in
superficie deaurari per totum. Volui autē quanto tuis ipsum librum tuæ destinare maiesta-
ti, nec differrem vel pauculos dies, nisi tabellariū quē erā missurus febres detinerent quar-
tanæ, qui mox vt conualuerit, librum tuæ celsitudini portabit. Cetera vero quæ tua sere-
nitas mihi lucubrandam commisit, partim iam adidi, partim ad hunc perficienda in mani-
bus versantur vsq; diem. Curabo enim pro viribus, vt tuis in me beneficiis memor & gra-
tus inueniar, quibus etiam referre gratias nequeo, habere tamen & agere minime cessabo.
50 Quod vere desideratum volumen cum latore præsentium literarum serenitati tuæ non
miserim, factum ratione arbitris oportet. Est enim iuuenis & pauper scholaris, aliquan-
diu famulus meus existens, qui mea cohortatione studium repetiturus q̄ intermiserat,
Francordianū illud serenitatis tuæ Gymnasiū adibit, cui has quidem tradidi literas: librū
vero committere periculorū metu non audebam. Spero tamen q̄ breui conualescente
tabellario meo, gratiam letior tuam aditurus sit. Seyphum argenteum intus & foris de-
auratum, quem mihi clemētiā tuā per eundē tabellarium destinauit, cum maxima animi
gratitudine me fateor suscepisse, pro quo gratias ago quantas possum & habeo immor-
tales. Erit enim mihi serenitatis tuæ memoriale magnum, & signum benevolentia
tua

tuz in me manifestum. Compleui Domino adiuuante Polygraphiæ meæ opus in sex partes, siue libros distinctum, quod tuæ maiestati constat esse dicatum. Operam dabo ut sacris conspectibus tuis quantotius exhibeatur. Omnipotens Deus celsitudinem tuam, princeps inclyte, diu conferuet incolumem perpetuoque felicem, cui me humili supplicatione commendo. Ex Herbipoli decima sexta die mensis Octobris. Anno Christianorum 1507.

LXI.

IOAN. TRITEM. ABBAS MONASTERII S. IACOBI IN SVBVBANO ciuitatis Herbipolensis, Iacobo Tritemio fratri charissimo salutem.

QVOD in principio huius secundi voluminis epistolarum nostrarum Herbipolensium tibi sumus polliciti amantissime frater, pro viribus nos credimus executos. Congessimus enim in vnum librum epistolarum nostrarum non omnium, sed quarundam, iuxta promissionem exemplaria, quas ex eo die qua monasterium istud intrauimus anno proxime transacto emisimus, vsque in hunc diem quo istam ad te perscripsimus. Accipe nunc igitur absentium cogitationes amicorum, quibus interdiu reuolucendis nostri memoria tibi nascatur, quâuis nitore careât venustatis literę quas dedimus omnes, poterunt nihilominus tuæ charitati conducere, propterea quod fraterno sunt amore suauis. Fecit interdum festinatio calamum titubantem, propterea sicubi aut verba notaueris transposita, aut in aliqua sui parte defectuosa, seu mendas offenderis quascunque, nõ sinas ipsium volumen prodire in publicum, nisi per te fuerit diligenter prius emendatum. Fieri enim non potuit nimium festinantibus nobis, quin aut verbum aliquando intermiserimus aut literam, quæ facile corriges. Vale nostri memor. Ex Herbipoli 16. die mensis octobris. Anno Christianorum 1507.

Finis secundi voluminis Epistolarum familiarium
Ioannis Tritemii.

Quibus & has duas sequentes ex libris *De occulta Philosophia*, addere non abs re visum.

R. P. D. IOANNI TRITEMIO, ABBATI DIUI IACOBI IN suburbio Herbipolis, Henricus Cornelius Agrippa
a Nettesheim, S. D.

CVM nuper tecum Reuerende pater, in cœnobio tuo apud Herbipolim aliquandiu conuersatus, multa de Chymicis, multa de magicis, multa de cabalisticis, caeterisque quæ adhuc in occulto delitescunt, arcanis scientiis atque artibus vna contulissemus: magna inter cæteras quæstio erat, cur Magia ipsa, cum olim primum sublimitatis fastigium vno omnium veterum Philosophorum iudicio teneret, & à priscis illis sapientibus, & sacerdotibus, summa semper in veneratione habita fuerit: deinde sanctis Patribus à principio nascentis Ecclesiæ catholicæ odiosa semper & suspecta, tandem explosa à Theologis, damnata à sacris canonibus, porro omnium legum placitis fuerit proscripta. Eius causam speculatus meo iudicio non alia est, nisi quod fatali quadam temporum hominumque deprauatione subintroierunt multi Pseudophilosophi, ac mentito nomine Magi, qui per varias errorum sectas & falsarum religionum factiones, multas admodum execrandas superstitiones atque ferales ritus, multa etiam ex orthodoxa religione scelerata sacrilegia, in natura persecutionem, hominumque perniciem ac Dei iniuriam congerentes, multas admodum quales hodie circumferri videmus, reprobata lectionis libros ediderunt, quibus Magiæ honestissimum nomen atque titulum, furto & rapina præfixerunt. Hi itaque cum sacrosancto hoc Magiæ titulo suis execrandis nugis fidem sese conciliaturos sperarent, id egerunt quod laudatissimum olim Magiæ nomen, hodie bonis & probis omnibus odiosissimum redditum sit, ac capitale crimen habeatur, si quis doctrina operibusue Magum sese audeat profiteri, nisi forte demens aliqua vetula rus habitans credi velit admodum perita, & diuinipotens, vt (sicut ait Apuleius) possit cœlum deponere, terram suspen-

Magia damnatio.